

Bruksela, 19 lutego 2019 r.
(OR. en)

6578/19

CH 15
AELE 23
MI 175

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie stosunków UE z Konfederacją Szwajcarską

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie stosunków UE z Konfederacją Szwajcarską w wersji przyjętej przez Radę (do Spraw Ogólnych) 19 lutego 2019 r.

Konkluzje Rady w sprawie stosunków UE z Konfederacją Szwajcarską

1. Zgodnie ze swoimi konkluzjami z dnia 28 lutego 2017 r. i 11 grudnia 2018 r. Rada oceniła ogólny stan stosunków UE z Konfederacją Szwajcarską. Rada w stosownych przypadkach ponownie oceni stan tych stosunków, jak również stosunków z pozostałymi krajami Europy Zachodniej niebędącymi członkami UE, do końca 2020 r.
2. UE i Szwajcaria są bliskimi sojusznikami i kluczowymi partnerami gospodarczymi. Stopień gospodarczej współzależności między UE a Szwajcarią jest wysoki zarówno pod względem handlu towarami i usługami, jak i inwestycji bezpośrednich. Jednocześnie nasza współpraca znacznie wykracza poza wspólne korzyści gospodarcze i handlowe i obejmuje szeroki zakres obszarów: od wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych po badania naukowe, kształcenie i transport – współpraca we wszystkich tych dziedzinach przynosi obu stronom istotne korzyści. W ostatnich dwóch latach stosunki między UE a Szwajcarią jeszcze się zacieśniły.
3. Rada docenia stałą współpracę między UE a Szwajcarią w kwestiach międzynarodowych, koordynowanie stanowisk obu stron na forach wielostronnych w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w takich dziedzinach, jak walka ze zmianą klimatu i ochrona środowiska, propagowanie praw człowieka, praworządność, międzynarodowe sądownictwo karne, zgodność z międzynarodowym prawem humanitarnym, demokracja, zrównoważony rozwój czy zachowanie wielostronnego systemu handlowego. Rada odnotowuje także z aprobatą ścisłą współpracę w zakresie współpracy rozwojowej, pomocy humanitarnej i ochrony ludności, a także z zadowoleniem przyjmuje podpisanie w dniu 28 kwietnia 2017 r. porozumienia administracyjnego między Komisją (ECHO), szwajcarską Agencją ds. Rozwoju i Współpracy oraz Federalnym Urzędem ds. Ochrony Ludności.

4. Rada odnotowuje także z zadowoleniem podpisanie w dniu 23 listopada 2017 r. umowy między UE a Szwajcarią w sprawie połączenia unijnego i szwajcarskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz zwraca się do obu stron, by jak najszybciej zakończyły procedury potrzebne do wejścia w życie tej umowy. UE i Szwajcaria, tworząc wspólnie szerszy rynek emisji, pokazują swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz realizacji celów ustalonych w ramach porozumienia paryskiego.
5. Rada z aprobatą odnotowuje współpracę ze Szwajcarią w kwestiach dotyczących WPZiB, a zwłaszcza udział Szwajcarii w misjach w ramach WPBiO, m.in. na Ukrainie i w regionie Sahelu; zachęca również Szwajcarię do zwiększenia tego wsparcia. Ponadto zauważa fakt, że Szwajcaria dobrowolnie – po analizie poszczególnych przypadków – przyłącza się do stosowania unijnych środków ograniczających; zachęca też Szwajcarię, by stosowała te środki rygorystycznie i konsekwentnie, również jeśli chodzi o zapobieganie ich obchodzeniu.
6. Rada z satysfakcją odnotowuje współpracę między UE a Szwajcarią w dziedzinie międzynarodowej migracji, w tym w zakresie zarządzania przepływami migracyjnymi, relokacji uchodźców oraz rozwoju sposobu sprawowania rządów na szczeblu światowym. Zachęca Szwajcarię do kontynuowania współpracy dotyczącej szlaku wschodniośródziemnomorskiego, szlaku środkowośródziemnomorskiego i szlaku zachodniośródziemnomorskiego i zaleca dalszą koordynację działań.
7. Szwajcaria włączyła się we wdrażanie dorobku Schengen i dorobku dublińskiego i nadal skutecznie stosuje ten dorobek. W szczególności Rada z zadowoleniem przyjmuje podpisanie w dniu 8 listopada 2018 r. porozumienia między Unią Europejską a Szwajcarią dotyczącego udziału tego kraju w pracach Europejskiej Agencji ds. Zarządzania Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA). Rada odnotowuje także z satysfakcją zakończenie negocjacji dotyczących Eurodac i decyzji w sprawie konwencji z Prüm dotyczących wzmocnionej współpracy policyjnej służącej zwalczaniu terroryzmu i przestępczości międzynarodowej, a także przyjęcie porozumienia w sprawie przepisów dodatkowych w odniesieniu do instrumentu na rzecz wsparcia finansowego w zakresie granic zewnętrznych i wiz, w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego w latach 2014–2020. Rada uznaje konstruktywny i pozytywny wkład Szwajcarii we współpracę, zwłaszcza w kontekście realizacji Europejskiego programu w zakresie migracji.

8. Nasza współpraca, która przynosi obopólne korzyści, zakłada wspólną odpowiedzialność za jej długofalowe powodzenie i trwałość. Rada potwierdza, że Szwajcaria, uczestnicząc w części unijnego rynku wewnętrznego i niektórych unijnych politykach, nie tylko angażuje się w stosunki dwustronne, lecz także staje się uczestnikiem wspólnego obszaru gospodarczego, co wymaga zaakceptowania wspólnych przepisów i ich egzekwowania. Od 2008 r. Rada podkreśla w kolejnych konkluzjach, że obecny system umów dwustronnych osiągnął kres swoich możliwości ze względu na swoją złożoność, niekompletność i wynikający stąd brak jednolitych warunków dla obywateli i przedsiębiorstw w obszarach wspólnego rynku, w których uczestniczy Szwajcaria.
9. W maju 2014 r. UE i Szwajcaria rozpoczęły negocjacje w sprawie wspólnych ram instytucjonalnych w odniesieniu do obecnych i przyszłych porozumień z myślą o skonsolidowaniu dwustronnego podejścia i pełnym wykorzystaniu potencjału kompleksowego partnerstwa między UE a Szwajcarią. Po ponad czterech latach, pod koniec 2018 r., negocjacje te dobiegły końca. W wyniku negocjacji udało się wypracować sprawiedliwe i wyważone rozwiązania w takich dziedzinach, jak zasady dynamicznego przyjmowania przez Szwajcarię unijnego dorobku, mechanizm służący niezależnemu rozstrzyganiu sporów oraz przepisy zapewniające większą pewność prawa, a także równe warunki działania dla naszych obywateli i podmiotów gospodarczych. Rada wyraża głęboki żal w związku z tym, że Szwajcarska Rada Federalna nie zatwierdziła tego wyniku w grudniu 2018 r.; wzywa także Radę Federalną, by poparła wynegocjowany tekst porozumienia w sprawie ram instytucjonalnych i przedłożyła go Zgromadzeniu Federalnemu do przyjęcia, zaraz po zakończeniu konsultacji z zainteresowanymi stronami wiosną 2019 r. Rada podkreśla, że UE uzależnia zawieranie przyszłych umów o uczestnictwie Szwajcarii w unijnym rynku wewnętrznym od zawarcia porozumienia w sprawie ram instytucjonalnych na podstawie obecnego tekstu; jest to również jeden z podstawowych elementów warunkujących decyzje umożliwiające dalsze postępy w tworzeniu korzystnego dla obu stron dostępu do rynku. Dzięki temu możliwe będzie skonsolidowanie dwustronnego podejścia w sposób zapewniający mu trwały charakter i dalszą ewolucję.

10. Rada powtarza, że swobodny przepływ osób jest jednym z podstawowych filarów polityki unijnej i że rynek wewnętrzny oraz jego cztery swobody są niepodzielne. W tym kontekście Rada wyraża uznanie dla Szwajcarii w związku z jej zaangażowanymi działaniami na rzecz wdrożenia wyników inicjatywy obywatelskiej „przeciwko masowej migracji” z dnia 9 lutego 2014 r. w sposób respektujący prawa obywateli UE zapisane w umowie o swobodnym przepływie osób (FMPA). Rada odnotowuje z aprobatą potwierdzenie przez Szwajcarię, że w następstwie przyjęcia stosownych przepisów wykonawczych z dnia 8 grudnia 2017 r. obywatele państw członkowskich UE i EOG poszukujący pracy będą mogli rejestrować się w regionalnych agencjach pośrednictwa pracy. Rada wyraża jednak ubolewanie w związku z przyjęciem przez Szwajcarię w dniu 7 grudnia 2018 r. decyzji o przedłużeniu – poza początkowy dwuletni okres – obowiązywania środków przejściowych w odniesieniu do pracowników i osób samozatrudnionych z Chorwacji; w tym kontekście zwraca się do Szwajcarii, by rozważyła skrócenie okresu stosowania tych środków przejściowych.
11. Rada w kolejnych konkluzjach z 2012 r., 2014 r. i 2017 r. wzywała Szwajcarię do podjęcia negocjacji w sprawie odnowienia wkładu finansowego w zmniejszanie różnic społecznych i gospodarczych w UE: wkład ten powinien być proporcjonalny do istotnych korzyści, jakie Szwajcaria czerpie z uczestnictwa w rynku wewnętrznym. W tym zakresie Rada odnotowuje przyjęcie przez Szwajcarską Radę Federalną w dniu 28 września 2018 r. wniosku w sprawie drugiego wkładu finansowego Szwajcarii na rzecz UE. Ten drugi wkład, który ma być odnawiany na tej samej podstawie, co wkład uzgodniony w protokole ustaleń z 2006 r., stanowi integralną część ogólnych stosunków między UE a Szwajcarią; ma też służyć dalszemu zacieśnianiu więzów politycznych, gospodarczych i kulturalnych między Szwajcarią a państwami członkowskimi UE. Rada oczekuje szybkiego i bezwarunkowego przyjęcia tego wniosku przez szwajcarskie Zgromadzenie Federalne. Rada podkreśla także, jak ważne jest kontynuowanie skoordynowanej współpracy w tej dziedzinie zgodnie z unijnym cyklem wieloletniego programowania.

12. UE i Szwajcaria nadal utrzymują mocne i stabilne stosunki handlowe, które przynoszą korzyści obu stronom. Umowa o wolnym handlu z 1972 r., która stanowi podstawę naszych ścisłych relacji gospodarczych, wciąż nie została jednak dostosowana do zmian, które od tego czasu zaszły w międzynarodowych przepisach dotyczących handlu. Rada wzywa zatem do podjęcia prac nad unowocześnieniem umów regulujących stosunki handlowe między Szwajcarią a Unią Europejską, a zwłaszcza umowy o wolnym handlu. Należy w trybie pilnym zająć się kwestią poprawy dostępu przedsiębiorców z UE do szwajcarskiego rynku, w szczególności w sektorze rolno-spożywczym i sektorze usług.
13. Rada ponownie wyraża zaniepokojenie niespójnym wdrażaniem niektórych umów i stosowaniem następnie przez Szwajcarię późniejszych środków legislacyjnych i praktyk niezgodnych z tymi umowami, w szczególności z umową o swobodnym przepływie osób. W związku z powyższym Rada zwraca się do Szwajcarii ze stanowczym apelem, by przyjęła stosowne elementy dorobku UE, zwłaszcza w dziedzinie pracowników delegowanych, a także by uchyliła lub dostosowała środki towarzyszące, które Szwajcaria stosuje wobec unijnych podmiotów gospodarczych świadczących usługi na jej terytorium, zgodnie z unijnymi zasadami proporcjonalności i niedyskryminacji.
14. Rada z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie umowy między UE a Szwajcarią w sprawie automatycznej wymiany informacji finansowych w dniu 1 stycznia 2017 r. oraz przeprowadzenie we wrześniu 2018 r. pierwszych wymian automatycznych między Szwajcarią a państwami członkowskimi UE.
15. Rada z aprobatą odnotowuje otwarty dialog prowadzony ze Szwajcarią; będzie również nadal obserwować postępy w realizacji stosownych reform przewidzianych dotychczas w celu zajęcia się kwestiami wskazanymi przez unijną Grupę ds. Kodeksu Postępowania (opodatkowanie działalności gospodarczej). Rada z zadowoleniem odnotowuje w szczególności przyjęcie przez szwajcarskie Zgromadzenie Federalne w dniu 28 września 2018 r. przepisów, które pewne preferencyjne systemy podatkowe i praktyki stanowiące szkodliwą konkurencję podatkową zastąpiły nowym pakietem środków akceptowanych na szczeblu międzynarodowym, zgodnie ze wspólnym oświadczeniem państw członkowskich UE i Szwajcarii z 2014 r. dotyczącym opodatkowania przedsiębiorstw. Rada wzywa do szybkiej realizacji tej reformy.